

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 16Ps/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321201375
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Nagypová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:2321201375.3

Uznesenie

Okresný súd Nové Zámky v opatrovníckej veci : G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., toho času „DUNAJ“ Zariadenie sociálnych služieb, Chľaba, Kováčov, obmedzená spôsobilosti na právne úkony, zastúpená opatrovníkom Mesto Šaľa, o návrhu osoby obmedzenej spôsobilosti na právne úkony, na zmenu opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Žiaden z účastníkov **n e m á nárok** na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 25.03.2021, ktorý doručila na Okresný súd Galanta a bol zapísaný pod sp. zn. 21Ps/5/2021 domáhala zmeny opatrovníka. Svoj návrh odôvodnila tým, že za opatrovníka žiada ustanoviť svojho mladšieho brata N. C., nakoľko chce byť presťahovaná na trvalé bydlisko do E. E. H. a bývala by spolu s bratom.

1.1. Okresný súd Galanta, postúpil vec v súlade s § 6 ods. 1 CMP, tunajšiemu súdu dňa 26.05.2021 „nakoľko na konanie je v zmysle ustanovenia § 273 CMP miestne príslušný Okresný súd Nové Zámky.

2. Súd vyzval opatrovníka Mesto Šaľa a navrhovaného opatrovníka N. C., bytom E. E. H., T. 6, aby sa písomne vyjadrili k podanému návrhu.

2.1. Podaním zo dňa 12.07.2021 sa opatrovník Mesto Šaľa vyjadril k návrhu a uviedol, že súhlasí so zmenou opatrovníka za predpokladu, že navrhovaný opatrovník bude svoju funkciu vykonávať v najlepšom záujme nesvojprávnej.

2.2. Podaním zo dňa 30.09.2021 sa navrhovaný opatrovník N. C. vyjadril k návrhu a uviedol, že nesúhlasí s ustanovením za opatrovníka pre svoju sestru G. R..

3. Z pripojeného spisu Okresného súdu Galanta mal súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 16Ps/7/2010 - 73 zo dňa 13.04.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.04.2011 bola G. R., nar. XX.XX.XXXX, pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Za opatrovníka bol ustanovený H. R.. Predtým rozsudkom Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 24Ps/6/2008 - 73 zo dňa 08.09.2009 súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony G. R. v rozsahu rozhodovania o potrebe jej psychiatrickej liečby, jej formy a doby trvania a nakladania s finančnými prostriedkami, hnutelnými a nehnuteľnými vecami a uzatvárania zmlúv v hodnote presahujúcej 250 eur. Za opatrovníka bol ustanovený H. R..

3.1. Návrhom zo dňa 31.08.2012 sa G. R. domáhala prinavrátania spôsobilosti na právne úkony a rozsudkom Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 17Ps/6/2012 - 42 zo dňa 09.05.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.05.2013, súd návrh zamietol.

3.2. Podaním zo dňa 12.11.2014 ustanovený opatrovník H. R. požiadal o zrušenie opatrovníctva. Uznesením pod sp. zn. 16Ps/28/2014 - 13 zo dňa 24.03.2015 súd odvolal H. R. z funkcie opatrovníka G. R. a za opatrovníka ustanovil O. C. , nar. XX.XX.XXXX, bytom E. E. H., T. 6. Z. opatrovník súhlasil s opatrovníctvom.

3.3. Návrhom zo dňa 25.06.2015 sa nesvojprávna domáhala prinavrátania spôsobilosti na právne úkony. Rozsudkom 16Ps/15/2015 - 167 zo dňa 07.02.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.02.2018, súd zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 16Ps/7/2010 - 59 zo dňa 13.04.2011 vo výroku o pozbavení spôsobilosti na právne úkony tak, že obmedzil G. R. v spôsobilosti na niektoré právne úkony a opatrovníkom v rozsahu obmedzenia naďalej zostal pôvodný opatrovník.

3.4. Ustanovený opatrovník O. C. sa návrhom zo dňa 12.09.2016 domáhal zrušenia opatrovníctva. Uznesením Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 12Ps/32/2016 - 90 zo dňa 23.01.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, právoplatné 22.01.2018 súd odvolal opatrovníka z funkcie a za nového opatrovníka ustanovil Mesto Šaľa.

3.5. Návrhom zo dňa 30.03.2021 sa G. R. domáha prinavrátania spôsobilosti na právne úkony, ktorý doručila na Okresný súd Galanta a bol zapísaný pod sp. zn. 19Ps/6/2021. Vec bola postúpená miestne príslušnému súdu Okresnému súdu Nové Zámky dňa 04.06.2021 a zapísaná pod sp. zn. 7Ps/16/2021.

4. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

5. Podľa § 274 odsek 1,2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovnických práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

6. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

7. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

8. Podľa § 277 odsek 1, 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súdom opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie opatrovníka. Súdom opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

9. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

10. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

11. Opatrovníctvo (cura) ako inštitút má svoje korene už v starovekom Ríme. Možno ho charakterizovať ako inštitút, ktorý mal povahu verejnoprávneho vzťahu a slúžil na „ochranu“ určitých skupín, subjektov, resp. ich záujmov. Možno konštatovať, že výkon opatrovníctva bol viazaný na určitý účel. Inštitút opatrovníctva má svoje využitie vo viacerých odvetviach právneho poriadku (Občianske právo, Rodinné právo, Trestné právo a i.). Hmotnoprávny opatrovník - plní právno-ochrannú funkciu a predpoklady ako aj dôvody pre jeho ustanovenie vyplývajú z hmotného práva (Občiansky zákonník). Tieto dôvody sa môžu viazať na existenciu duševnej poruchy. O ustanovení hmotnoprávneho opatrovníka rozhoduje súd v mimosporovom konaní podľa § 272 - 277 CMP a plní vo všeobecnej rovine funkciu ochrany subjektov v hmotnoprávných vzťahoch. Ustanovenie hmotnoprávneho opatrovníka musí vyplývať zo zákona. K zákonnému zastúpeniu dochádza z iného vážneho dôvodu týkajúceho sa zdravotného stavu osoby.

Subjekt opatrovanca je výlučne fyzická osoba. Účastníkmi konania okrem navrhovateľa, ak sa konanie začalo na návrhu, je osoba, o ktorej právach a povinnostiach sa má konať.

12. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, opatrovnícke konanie prichádza do úvahy, ak tak ustanovia predpisy hmotného práva, ktorými sú najmä Občiansky zákonník a Zákon o rodine. Opatrovník sa ustanoví tomu, kto je obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Ak bola fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, jej zákonným zástupcom je súdom ustanovený opatrovník. Takto ustanovený opatrovník je zákonným zástupcom osoby, ktorej bol ustanovený a je teda oprávnený svojimi úkonmi v jej mene a na jej účet právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať povinnosti. Opatrovník zastupuje fyzickú osobu pri tých úkonoch, na ktoré nie je fyzická osoba spôsobilá. Okruh týchto úkonov vyplýva z rozhodnutia súdu, ktorým je fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým je jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. Predpokladom na ustanovenie navrhutej osoby za opatrovníka je súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka. Súd môže odvolať opatrovníka z funkcie opatrovníka, ak si neplní svoje povinnosti vo vzťahu k opatrovancovi ale odvolá ho vždy, ak sa opatrovník svojej funkcie vzdá. Je povinnosťou súdu, aby bez meškania ustanovil opatrovníka osobe zbavenej alebo čiastočne obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony. Zásady pre ustanovenie opatrovníka platia nielen pri prvom rozhodovaní o ustanovení opatrovníka opatrovancovi, ale aj v prípade zmeny opatrovníka, či už v dôsledku odvolania opatrovníka z funkcie z dôvodu, že si riadne neplní svoju funkciu alebo z dôvodu, že funkciu opatrovníka už nechce vykonávať z rôznych dôvodov. Funkcie opatrovníka sa možno vzdať (čo však nepatrí pre tzv. verejného opatrovníka), a to aj bez uvedenia dôvodu, čo možno dať na rovinu s tým, že navrhovaný opatrovník odmietne dať súhlas s ustanovením do funkcie opatrovníka.

13. Súd návrh navrhovateľky - osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, na zmenu opatrovníka zamietol. Navrhovateľka neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvolať zmenu opatrovníka. Skutočnosti uvádzané v návrhu preukázané neboli, pretože v čase rozhodovania súdu je navrhovateľka naďalej v zariadení sociálnych služieb a navrhovaný opatrovník, jej brat N. C. s návrhom na ustanovenie opatrovníka nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení k návrhu vyslovene uviedol, že s návrhom na ustanovenie opatrovníka pre svoju sestru G. R. nesúhlasí. Rovnakým spôsobom sa vyjadroval i v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta, pod sp. zn. 12Ps/32/2016 z dôvodu, že sestrina diagnóza si vyžaduje celodennú starostlivosť a v neposlednom rade nie je zanedbateľná i vzdialenosť medzi miestom pobytu, kde je sestra umiestnená. Z dôvodu jednoznačného nesúhlasu navrhovaného opatrovníka s opatrovníctvom, súd návrh osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony na zmenu opatrovníka v celom rozsahu zamietol, pretože nebol naplnený základný zákonný predpoklad na ustanovenie navrhutej osoby za opatrovníka, a to súhlas tejto osoby s prevzatím funkcie opatrovníka. Súčasný opatrovník Mesto Šaľa (tzv. verejný opatrovník) nenamietal vedenie opatrovníctva navrhovateľky a tento opatrovník sa nemôže vzdať opatrovníctva. Súd dospel k záveru, že nie je v záujme navrhovateľky, aby opatrovníctvo za súčasnej situácie vykonával niekto iný, kto s touto funkciou nesúhlasí.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne

obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.